

فرهنگ ادبیات و هنر

«خداي کشتار» به صحنه بازمي‌گردد

نمایشنامه «خداي کشتار» به نویسندگی یاسمینارضا چند بار در ایران اجرا و هربار با استقبال تماشاگران مواجه شده است؛ علیرضا خوشک جلالی و علی سربای ازجمله کارگردان‌هایی هستند که این نمایشنامه را اجرا کرده‌اند و حالا شاهی‎ن چگینی یک بار دیگر این نمایشنامه را با ترجمه پویا وکیل‌زاده به صحنه برده است. این نمایش ساعت ۱۹ و ۳۰ دقیقه در تماشاخانه مشایخی واقع در چهارراه ولیعصر(عج) روی صحنه می‌رود.

«قهرمان» در فهرست ۱۰ فیلم دیدنی هالیوود ریپورتر

هالیوود ریپورتر ۱۰ فیلم مهم از کارگردانان طراز اول حاضر در جشنواره کن را فهرست کرده که سینمادوستان در انتظار تماشای آنها هستند. ایسنا خبر داده که فیلم «قهرمان» جدیدترین ساخته فرهنگی یکی از فیلم‌های این فهرست است. هفتادوچهارمین دوره جشنواره فیلم کن پس از یک‌سال وقفه به دلیل همه‌گیری ویروس کرونا از ۶ جولای (۱۵تیر) با نمایش فهرستی از آثار کارگردان سرشناس سینما آغاز می‌شود.

برهم زدن موازنه

به بحث خودمان، ورود و فعالیت آء،سینمایی، می‌تواند موازنه سینما زدن و در روند تولید، اختلال ایجاد کند. کل حضور، ضمن این‌که مانعی برای فعالیت استعداد‌های بهتر (جوانان) نباشد، پشت‌خط مانده) است، یک اعدادلانه و غیرسالم به‌وجود می‌آورد و جبران ناپذیری را هم به فیلم و سریال ت تولید وارد می‌کند. همچنین این ی‌ای خانوادگی و آقازاده محور، باعث و خدشه به اعتبار والدین چهره و س فرزندان هم می‌شود. به‌ویژه اگر نقش‌های اصلی و محوری فیلم‌های دانشران را بد بازی کنند. مورد دیگر این حضورهای خانوادگی، عوامل فنی می‌شوند و نمی‌دانند چه برخوردی برزندان و دیگر بازیگران و همکاران شند. به شکل معمول و تحت نفوذ پدر یا مادر تهیه‌کننده و کارگردان، رجوی می‌دهند بیشتر عزت و احترام و تمجید را نثار فرزندان (بازیگران ای اصلی) فیلم‌کنند که این تصمیم، بعضی و بی‌عدالتی میان عوامل

م داریم

بحث ماست، با یک آقازادگی آن هم خودش بحث و مساله برزندان برخی سیاستمداران یلم یا سریال که کم‌حاشیه و ماجرا

بحث آن خوب را به شکل علنی و در ایالس حضرتی و سیدهادی رضوی،

جدایی استعداد از آقازادگی

علیرضا داوودنژاد و دخترش سارینا

واقعاً شاید برای این اشاره زود باشد و چه بسا ذهن کمتر کسی در بحث آقازادگی به سمت سارینا فرهادی برود، ولی دختر اصغر فرهادی و پریسا بخت‌آور تا همین ۲۲سالگی و در حالی‌که در چهار اثر بیشتر حضور نداشته، یکی از مهم‌ترین مصداق‌های ژن خوب و آقازادگی و خانم‌زادگی در سینماست. نخستین حضور او در بازیگری به چهارسالگی و بازی در سریال پشت‌کنکوری‌ها به کارگردانی مادر و نویسندگی پدرش برمی‌گردد. شاید اگر او دختر والدینی سینماگر نبود، چنین امکانی در سنین خردسالی برایش فراهم نمی‌شد. بازی دوم او باز مربوط به اثری به کارگردانی مادر و نویسندگی پدر است: فیلم دایره‌زنگی. این نقش هم اگر

گفت‌وگو با مسعود لشکری قوچانی، تهیه‌کننده درباره تبعات پدیده آقازادگی در سینما

آقازادگی، بی‌عدالتی و سرخوردگی می‌آورد

✎ منصور لشکری قوچانی یکی از زخم خورده‌های آقازادگی در سینماست. ماجراها و حاشیه‌های فیلم «قاتل اهلی» را به یاد دارید؟ همان فیلمی که مسعود کیمیایی به عنوان کارگردان، اصرار به حضور پسرش پولاد کیمیایی در قصه داشت، اما لشکری قوچانی به عنوان تهیه‌کننده فیلم، موافق این حضور نبود. حالا چند سالی از آن ماجرا می‌گذرد و ما هم قصد دامن زدن به آن را نداریم، اما به بهانه موضوع آقازادگی در سینما، بی‌مناسبت ندیدیم که سراغ لشکری قوچانی برویم و از تبعات این معضل حرف بزنیم. این تهیه‌کننده سینما، به شکلی دقیق و کارشناسانه، نکته‌های مهم و خوبی را در این زمینه مطرح کرد. جالب اینجاست که لشکری قوچانی پس از چند سال غیبت در سینما، اتفاقاً قصد دارد با تهیه‌فیلمی درباره ژن خوب به سینما برگردد.

✎ **آقازادگی و ژن خوب در سینما چه مضراتی دارد و چگونه در روند تولید اختلال ایجاد می‌کند؟**

موضوع آقازادگی فقط مربوط به سینما نیست و فقط هم به دوره ما مربوط نیست؛ همیشه در طول تاریخ مطرح بوده و هست. این مقوله فقط مختص کشور ما هم نیست. درواقع موضوع ژن خوب یا آقازادگی، یک مفهوم است و در مواردی کاربرد دارد که کسانی بدون تلاش و زحمت به قدرت یا ثروت دست پیدا کنند. این افراد، پدر مادر یا خویشاوندی دارند که به کانون قدرت متصل است و با استفاده از این رانت، بدون زحمت یا حتی با زحمت کمتر و بدون داشتن تخصص و توانایی کافی، به موقعیت و جایگاهی دست پیدا می‌کنند که شایسته‌اش نیستند.

سینما هم مانند سایر حوزه‌ها، آقازاده یا ژن خوب دارد. به عنوان نمونه یک کارگردان صاحب‌نام که سابقه‌ای ارزشمند

پیوند خانوادگی مورد اشاره وجود نداشت، می‌توانست به بازیگر کم‌سن و سال دیگری برسد. فیلم بعدی او اما یعنی جدایی نادر از سیمین به کارگردانی پدرش، دیگر شوخی بردار نیست و فرهادی قطعاً با اطمینان از استعداد و توانایی دخترش، نقش مهم ترمه را به او سپرد. او کارگردانی نیست که در این زمینه نام و اعتبار خود را به خطر بیندازد. این اتفاق در فیلم قهرمان هم رخ داده و سارینا باز هم یکی از نقش‌های مهم قصه را بازی می‌کند. بنابراین با همین کارنامه مختصر و به‌ویژه با این دو فیلم مهم اخیر، می‌توان رای به استعداد سارینا داد و اذعان کرد با یک آقازادگی و خانم‌زادگی از نوع خویش مواجهیم.

مصادق بارز در زمینه آقازادگی خوب در سینما البته همچنان لایلا حاتمی است که اگرچه ورودش قطعا به پشتوانه و نام پدرش علی حاتمی بود، ولی در دوران جوانی و با لایلا، استعداد بازیگری‌اش را نشان داد و فارغ از نام و اعتبار پدر و مادرش زهرا حاتمی به هویت کاملاً مستقل و یگانه‌ای در بازیگری رسید.

باز از نمونه‌های نسبتاً موفق دیگر می‌توان به چهره‌هایی اشاره کرد که باوجود رانت ورود و حمایت بی‌دریغ و همواره پدر یا مادر سینماگرشان یا هر دو والدین هنرمند و سرشناس‌شان، خودی در بازیگری نشان دادند: پگاه آهنگرانی (فرزند جمشید

خود می‌تواند به‌سادگی آن موقعیت را به‌دست بیاورد. چون پای وابستگی خانوادگی و خویشاوندی در میان است. کسی که به‌واسطه رانت وارد عرصه هنر می‌شود، راندمان پایین‌تری دارد و همین مساله به تولید هنری و کیفیت آن لطمه وارد می‌کند.

نگاه کنید به کسانی که فرزندان‌شان به جامعه هنری وارد شده‌اند چه در موسیقی، چه در سینما، چه در سایر زمینه‌ها. این فرزندان نه‌تنها در جایگاهی قرار دارند که لایقش نیستند، بلکه به جایگاه پدر و مادرها لطمه زده‌اند، در عین حال کیفیت آثار هنری را کاهش داده‌اند و اثر بزرگ‌تر این‌که بی‌عدالتی و ناامیدی را در جامعه رشد داده‌اند.

متأسفانه این بی‌عدالتی در حوزه‌های مختلف جامعه ما از هنر تا اقتصاد رشد کرده و محدود به یک جناح هم نمی‌شود. به اعتقاد من بزرگان هنر، اقتصاد و اساتید رشته‌های مختلف باید دقت کنند و مراقب باشند که فرزندان‌شان از موقعیت آقازادگی سوءاستفاده نکنند.

✎ **خود شما مدتی است در سینما نیستند. ناامید شده‌اید یا قصد دارید فیلم جدیدی بسازید؟**

اتفاقاً قصه فیلم بعدی من برمی‌گردد به اثر ژنتیک در سرنوشت آدم‌ها. نمی‌توان اثر ژن را نادیده گرفت؛ واقعیت این است که بحث ژنتیک علمی و تخصصی است، اما عده‌ای با آن برخورد سطحی دارند و آن را تبدیل کرده‌اند به ابزار برخی سوءاستفاده‌ها و بی‌عدالتی‌ها. بحث ژنتیک و این‌که انسان چقدر در طول زندگی مختار است یا چقدر گرفتار جبر ژنتیکی است، یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های فیلسوفان بزرگ و دانشمندان جهان بوده و این موضوعی است که در فیلم بعدی‌ام به آن توجه دارم. البته مثل همیشه با نگاه اجتماعی و در راستای فیلم‌های قبلی‌ام به آن پرداختام.

✎ **به‌امید یک فیلم خوب و مدینی.**

البته تا زمانی که سینما راه نیفتد و بازگشایی نشود، کاری نمی‌شود کرد. اگر فیلم اکران نشود، دلیلی برای تولید آن وجود ندارد. البته که برخی سودشان در تولید فیلم است و نه اکران آن. این عده با سرمایه‌های بادآورده دارند کار و زندگی می‌کنند و به سینما لطمه می‌زنند.

که پای کوثری به واسطه حضور در فیلم‌های مادرودپدرش در فیلم کارگردان‌های دیگر باز می‌شود. درواقع شاید حضورهای اولیه باران در این فیلم‌ها و در سنین کودکی و نوجوانی اهمیت چندانی نداشته‌باشد اما همین فیلم‌ها و بازی‌ها باعث دیده شدن و شهرت و مطرح شدن او به عنوان بازیگر شد و او را به کارگردان‌های دیگر معرفی کرد. هرچند باران، بازیگر مستعدی بود و هست و این را بعداً در برخی فیلم‌های دیگر هم نشان داد اما اگر حمایت پدر و مادرش و حضور در فیلم‌های آنها در آغاز راه و در بزنگاه‌های جدی مثل خون بازی نبود، شاید کوثری در جایگاه امروزی نایستاده بود. موقعیتی که البته در این چند سال اخیر و انتخاب‌های اشتباه و بازی‌های زیرمستوسط، متزلزل شده‌است. اگر بگویم آخرین بازی خیلی خوب، یک‌دست و کاملش در فیلم قصه‌ها به کارگردانی مادرش (آخرین فیلم بنی اعتماد تا اینجا) در سال ۹۰ بود، خیلی بی‌رحمانه و مغرضانه است؟ به عبارتی اگر آن چتر حمایتی نباشد، انگار اوضاع بر وفق مراد نخواهد بود.

به هرحال آنچه مسلم است، پولاد کیمیایی یکی از مهم‌ترین چهره‌هایی است که با برجسب آقازادگی در سینما سر می‌کند و دقیقاً به همین علت، کم نقد و دشنام در این سال‌ها شنیده‌است. فرزند مسعود کیمیایی بزرگ بودن، همان قدر که از جهت ورود به سینما برایش خوش یمن بود، به ضررش هم عمل کرده و عامل مقایسه و ناکامی‌اش شده‌است. بسپاری از علاقه‌مندان کیمیایی پدر، پولاد را با قهرمانان بابهت فیلم‌های قدیمی و اوج کارنامه مسعود کیمیایی قیاس می‌کنند که نتیجه‌ای جز شکست کیمیایی پسر ندارد.

آهنگرانی و منیژه حکمت)، ساعد سهیلی (فرزند سعید سهیلی / درحالی‌که درباره سینا مهراد و صبا سهیلی دیگر فرزندان این کارگردان هنوز تردیدهایی درباره استعداد وجود دارد و برجسب آقازادگی و ژن خوب روی آنها سنگینی می‌کند). غزل شاکری (فرزند فرشته طانپور)، رضا داوودنژاد و زهرا داوودنژاد (فرزند علیرضا داوودنژاد)، ژیا قاسمی (فرزند حمیده خیرآبادی) و... اجازه می‌دهید بحث را همین‌جا به پایان برسانیم و دیگر به انبوه فرزندان محترمی که به پشتوانه والدین مشهور وارد سینما شده‌اند و همچنان حضور باری به هرجهتی دارند، اشاره نکنیم؟ حتما خودتان بهتر می‌دانید. ✎

✎ **اتفاقاً نوع دیگری از آقازادگی در سینما برمی‌گردد به فرزندان برخی سیاستمداران که وارد حوزه تهیه‌کنندگی فیلم شده‌اند.**

بله آقازادگی شامل همه کسانی می‌شود که هم به کانون‌های قدرت دسترسی دارند، هم ثروت و از هر دو سو استفاده می‌کنند. ✎

